Teologie pentru azi

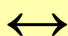
Ediție specială de Paști

București
2012

Predicile din Săptămâna Mare

ale
Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș

Predică la Sfânta și Marea zi de Luni

Domnul a blestemat smochinul neroditor...

Iubiții mei,

după ce am purtat în mâini „semnele biruinței" lui Hristos asupra morții…adică *salcia verde*, frumoasă, crudă, cu muguri noi, cu mugurii primăverii…în această primă zi a Săptămânii Sfintelor Patimi ale Domnului *facem o dublă pomenire.*

Pe de o parte, vorbim…despre viața unui Sfânt, care a prefigurat mai multe momente din viața Domnului…și reamintim, pe de altă parte, ce *s-a petrecut* cu copacul pe care Domnul l-a blestemat.

Și Sfântul pomenit astăzi pentru *momentele prefigurative* din viața lui e Sfântul Patriarh Iosif al Vechiului Testament…despre care *Triodul*, cartea de căpătâi a acestor zile, spune despre el că era „preafrumos”.

Însă nu în sensul de „super sexy”, de tânăr *afemeiat*…ci *preafrumos* ca sinonim al lui „foarte curat”…

Și în cântările de azi, după cum ați auzit, s-a subliniat faptul că Iosif *nu s-a întinat/ nu s-a culcat* cu femeia celui care îl cumpărase ca *sclav*, de la frații lui, în mod nedrept…adică cu femeia lui Putifar, ci, în ciuda tinereții sale…nu s-a lăsat *ademenit* de femeia în vârstă, matură…ci *a fugit de păcat*, lăsându-și haina în mâna ei…și astfel păstrându-și „înțelepciunea întreagă”.

Sfântul Iosif *cel preafrumos* la minte, la fapte și la cuvinte!

Pentru că *frumusețea reală* e *sfințenia reală*…și nu *cosmetizarea* cu bani grei.

Iar Dumnezeu, Cel care *nu se uită la față*…nu ne mântuiește pentru că avem *gene pensate* sau *bărbi bine buclate*…ci pentru că avem *curăție*.

Curăție care *se dobândește* și după ce *ai curvit o viață*…și când *n-ai curvit nici o dată*.

Pentru că această curăție, a sufletului…care *se extinde* și în trup…e floarea credinței și a pocăinței, e o floare *născută din lacrimi*…din lacrimile noastre de *durere sinceră*.

Pentru că există și multă durere *prefăcută*…sau *simulată*…

Așadar…îl avem pe Sfântul Iosif ca paradigmă de *verticalitate morală*.

Însă *Sinaxarul* zilei, pe lângă latura morală, accentuează, cum spuneam, perspectiva tipologică/ anticipativă/ prefigurativă a vieții Sfântului Iosif.

Căci Sfântul Iosif a fost *urât* de frații săi și *vândut* cu 20 de arginți [Fac. 37, 28], după cum a fost urât de evrei și vândut de propriul Său Apostol…și Domnul Însuși, cu 30 de arginți.

Aceeași *sumă* aproape…aceeași *mișelie*.

Nedreptatea strigătoare la cer…

Sfântul Iosif a fost aruncat în groapă…Domnul a fost înmormântat…

Sfântul Iosif ajunge slăvit…și își iartă frații invidioși, ajutându-și propriul popor să supraviețuiască…pe când Domnul trece prin Cruce, prin Iad, pentru a ridica, prin Învierea Sa din morți, pe Sfinții Săi întru Împărăția Sa…și deschide *porțile mântuirii* pentru întreaga umanitate.

Hristos Domnul nu este *exclusivist*…nu se gândește *doar* la Ucenicii Săi…ci Își întinde mâinile pe Cruce *spre toți*.

Sfântul Iosif suportă toată durerea umilinței și a desconsiderării…pentru a se face *unealtă a milei* lui Dumnezeu cu popor mult.

Și cu evreii…și cu egiptenii…

Pe când Mielul lui Dumnezeu Se lasă *străpuns* pentru viața lumii, pentru întreaga umanitate, pentru ca prin sângele Său *să ne împăcăm* cu Dumnezeu.

Și de ce, totuși, Iosif cel „preafrumos”?

De ce nu „preacurat”, „preasfânt”, „preadrept”?

Pentru că în această dumnezeiască zi accentul cade pe *frumusețea* pe care o aduc postul, rugăciunea, curăția, iertarea, umilința…adică pe *frumusețea duhovnicească*.

Da, această frumusețe *mântuiește* lumea!
Dar ea nu e *podoabă exterioară*.
Nu e *beteală*.
Nu e *ornament exterior*…ci *ornament interior*.
E frumusețe sufletească, noblețe, candoare, gingășie, curăție.
E sfințenie.
E comuniune cu Cel plin de slavă.
E ceea ce ne trebuie…și lucrul de care avem nevoie.

Pentru că noi avem nevoie de *frumusețe*…și nu de *acreală*.
Iar ceea ce *exasperează*, ce *dezgustă*, ce *îndepărtează* pe oameni de Ortodoxie e tocmai…*răceala*, *acreala*, *scorțoștismul* nostru gestual, lingvistic și faptic…atunci când ne apucăm să vorbim despre cele mai sfinte, mai curate, mai frumoase și mai dumnezeiești lucruri.

Adică în loc să vorbim *din interiorul lor*, cu fiorul lor…noi, netrăindu-le deloc…totuși vorbim de „*viață duhovnicească*, de viață duhovnicească, de trei ori viață duhovnicească"…spunând contrariul cu ochii și cu gura și cu înfățișarea…

Dacă suntem *frumoși*…oare n-o să ne *observe* nimeni?
Și dacă suntem *deștepți*…iarăși n-o să ne *observe* nimeni?
Cineva care face mult, tot mai mult *pentru* Biserică…oare poate fi *confundat* cu unul care stă toată ziua cu telecomanda în mână?

Frumusețea e *plinătate*…și ea e *observabilă*.
Ea curge în gesturi.
Curge pe cuvinte.
Curge în ochi.
Se prelinge în trup…
Pentru că *frumusețea* sufletului, adică *curăția* lui…e tot ce poate fi *mai încurajator*…și mai *liniștitor* pentru cineva care *nu cunoaște* liniștea, care nu e *mângâiat* de nimeni, care nu e *susținut* de nicio făptură a lui Dumnezeu.
Și cine a avut parte de *frumusețea* din oameni…știu ce spun, da, știu ce spun acum…

În al doilea rând, după cum spuneam, ziua liturgică de azi ne vorbește despre smochinul blestemat de Domnul [Mt. 21, 18-20; Mc. 11, 20-21].
Domnul n-a găsit rod în el…
Și *Sinaxarul* zilei explică, în mod paradoxal, blestemarea smochinului: pentru ca să nu blesteme *un om*…a blestemat *un pom*.
Și asta pentru ca Domnul să Își arate latura Sa de *Judecător* al lumii…de Pedepsitor al răului și al nedreptății, așa, ca *avanpremieră* a *Judecății finale*.
A blestemat prin el…pomul cu ale cărui frunze *s-au îmbrăcat* Protopărinții noștri după ce au păcătuit.
Dar, în același timp, Domnul a blestemat în smochin *păcatul*…
Păcatul care se insinuează ca *dulce* în viața noastră…dar e *o amărăciune imensă*.

Toate cele trei *înțelesuri* sunt subliniate de *Sinaxar*, alături de un al 4-lea: smochinul e *sinagoga evreiască* lipsită de *roade duhovnicești*.
A fost găsită *goală de rod*…de aceea a fost *blestemată*.
Iar *Biserica Ortodoxă* e *noua sinagogă/ noua adunare sfântă* a *Israelului Celui Nou*, adică a Israelului botezat în numele Prea Sfintei Treimi.

Însă…dacă pe poporul pentru care Domnul *a suferit* atâtea…l-a blestemat pentru că l-a găsit *gol*, iar noi suntem fiii *Legământului Celui Nou*, bazat nu pe *sângele țapilor*…ci *pe sângele Fiului lui Dumnezeu*…oare *ce vom păți noi*, dacă aceia au suferit *o atât de mare umilire*?

Nu degeaba *Denia* de astă seară, după *Aliluia* tânguitor…dureros…ne-a vorbit despre Mirele care vine *la miezul nopții*…adică despre *Judecătorul nostru*.

Pentru că *viața creștină* e *o viață de veghe* și nu *o viață de somn*, de somnolență, de adormire în papuci…

Viața ortodoxă e o viață *de mare încordare* și *epuizare*…

Nu își încordezi mușchii ca să te bați *cu alții*…ci *cu tine*.

Cu propria ta dorință, cu propria ta intensitate interioară, cu propria ta nădejde, cu propria ta credință.

Să vezi dacă credința ta *rezistă* când ești *greu încercat*.

Să vezi dacă tu ești cel pe care *crezi că îl știi*.

Să vezi *ce știi* din ce ești.

Iată!…

Iată Mirele vine…*oricând*…

El nu vine *la miezul nopții*…pentru că *nu Îi place ziua*…

Ci *miezul nopții* e tocmai *miezul vieții*…miezul *zilei vieții noastre*…pentru că noi suntem *noapte*…fără *lumina* Lui.

Noi suntem *întuneric* fără *razele nemuririi Sale*.

Adică El vine ca să facă din noaptea noastră *zi*…o zi neînserată.

El vine să ne facă din noapte *o zi incandescentă*, o zi *preafrumoasă*…

Să ne facă o Ioana *preafrumoasă*, o Maria *preafrumoasă*, un Viorel *preafrumos*, un Vlad *preafrumos*…

Pentru că slava Lui *lămurește* dulceața păcatului…

O arată așa cum este: *amărăciune*.

Oricum *ne-ar livra-o* dracul pe sub mustăți…amărăciunea e *amărăciune* în cele din urmă chiar dacă ea *se poate numi* curvie, drog, beție, prostie, nesimțire, indiferență…

Așadar, iubiții mei, să nu fim *smochine*…ci *preafrumoși*!

Să fim *preafrumoși* într-o lume cu multe *standarde de urâțenie*.

Să ne fie *mai dragă*…*tăcerea* și *izvorul de har* al inimii noastre…decât o evanescentă „fală bună” printre oameni nu prea…*înțelegători de Dumnezeu*!

Pentru că astfel putem simți ceva din slava Lui.

Din durerea Lui pentru noi…

Din chinurile Lui…în aceste preasfinte zile de *arcuire ascetică* a ființei noastre.

Pentru că…de nu ne vom face *vioară*…în mâinile lui Dumnezeu…degeaba ne-am ascuțit ca un *arcuș* în 40 de zile de post. Amin!

Predică la Sfânta și Marea zi de Marți

Iubiții mei,

în a doua zi *a urcușului final* spre *ziua Învierii Domnului*…facem pomenirea unei *parabole*…după *preafrumosul Iosif* de ieri…și *smochinul neroditor*…care a fost *blestemat* de Domnul.

O parabolă *a priveghерii*…sau *a nevoinței priveghetoare*…

Pentru că parabola celor 10 fecioare de la Mt. 25, 1-13 ne spune că *viața în Biserică* trebuie să ne facă *candele aprinse*…candele care luminează…făclii de Paști…și nu *filosofi sterili*…nu *lăudători fără operă*…nu îngâmfați cu credința lor *în absența cunoașterii* duhului credinței…

Căci ce înseamnă *a fi ortodox*…fără să știi *focul* Ortodoxiei?

Adică fără să știi *tainele experienței* liturgice, ascetice, mistice, comunionale, teologice…

Ce bucurie este să fii *formă fără fond*?

O rachetă…care nu ajunge *niciodată* în spațiu?

Un om…*logodit* cu Hristos prin Botez…dar pe care să nu Îl fi *văzut* și *simțit* niciodată?

Adică suntem niște *orfani* care nu ne-am văzut niciodată părinții.

Niște *orfani* ai lui Dumnezeu…pentru că nu vrem *să Îl cunoaștem* pe Tatăl nostru.

Și cineva se poate întreba: ce Săptămână *a Patimilor* Domnului sărbătoresc ortodocșii ăștia, dacă Luni spun că *se gândesc* la Iosif și la smochin…iar Marți…se gândesc la *fecioarele*, cele 10, din parabolă?

Unde sunt *Patimile* lui Hristos în Lunea și în Marțea Mare?

Însă slujba Bisericii *nu se sinchisește* de această „inadvertență"…ci *comută atenția* de la smochinul de dinainte de Cină…la *fecioarele eshatologice*, care vorbesc despre a doua Sa venire…după cum s-a vorbit și ieri…în cadrul Mirelui care vine…*la miezul nopții*…adică *la miezul vieții noastre*…

Pentru că Patimile Domnului *au legătură interioară* și cu frumusețea duhovnicească și cu blestemarea răului și cu simțirea și cu vederea lui Dumnezeu…

Pentru că *lupta cu păcatul în noi înșine* înseamnă *trăirea* Patimilor Domnului în sinea noastră.

Și de aceea *evenimentul istoric* al Răstignirii Sale este văzut nu din perspectiva unui trecut *plat*, pur descriptiv…ci din perspectiva *unui prezent continuu*, din care facem parte…

Noi nu ne *amintim*…ci *retrăim* cu Hristos, la intensitatea vieții noastre, Patimile și Învierea Sa din morți!

Anamneza/ reamintirea noastră are conținut *real* și nu *simbolic*!

Și Hristosul Crucii…a trecut prin Înviere, pentru totdeauna, la Tatăl și la Duhul Sfânt, de Care niciodată nu S-a despărțit…dar ducând umanitatea noastră, asumată de El, în sânul Treimii…pentru ca Treimea, prin slava Sa, să Se pogoare în *tot cel care crede*…pentru *a fi cu el în veci*.

De aceea, Cel pe Care Îl pomenim ca *Mort* e *Viu* în vecii vecilor…și pe Cel pe care Îl vedem *răstignit pe lemn*…Îl mărturisim deopotrivă ca pe *Cel ce vine să judece viii și morții*.

Așa stând lucrurile…aflăm că *programul imnografic* al Săptămânii Patimilor ca și cel al Săptămânii Luminate nu e unul *restrictiv*…ci privește lucrurile dintr-o *perspectivă totalizatoare*.

El vorbește despre ce-o să se petreacă cu noi *în scurt timp*…dar și despre ce-o să se petreacă *la sfârșitul* vieții noastre, la transfigurarea lumii sau în veșnicie.

Adică nu se concentrează doar pe *fragment*…ci vede *întregul*.

Întregul ansamblu al mântuirii.

Pentru că atunci când ne vedem *numai pe noi*…când vedem numai *prezentul*…și doar *mântuirea individului*…nu mai suntem în stare să vedem istoria *în integralitatea* ei…și istoria *în perspectiva* veșniciei.

Dar Biserica *se ocupă* de toată istoria…de mântuirea *întregii lumi*…și nu doar de *binele veșnic* al câtorva…

Taina și rugăciunile Bisericii sunt *focul curățitor* al întregii lumi.

De aici vine viața, lumina, transfigurarea lumii…și de aceea avem nevoie de parabola fecioriei ce are *ulei* în candelă, adică *focul harului*.

Și iarăși problemă de adâncime: ce înseamnă *fecioria*?

Înseamnă doar *virginitate*?

Și parabola ne spune că fecioria e *fidelitate* și *curăție* sufletească și trupească…o asemenea *fidelitate* și *curăție* care sunt vrednice *să primească*…lumina harului dumnezeiesc…lumina cea de sus…necreată și veșnică a Prea Sfintei Treimi.

Și de aici *scopul* Căsătoriei și al Monahismului: acela de *a ne curăți* pentru a ne face *lemn propriu* arderii curățitoare, sfințitoare și desăvârșitoare a luminii Sale.

Să ne facem *ruguri aprinse*…pe care *nu ne mistuie* harul…ci *ne îndumnezeiește*.

Acum are logică: de ce *fecioare*?

De ce *candele*?

De ce *aprinse*?

De ce *ulei*?

De ce *înauntru* și *în afară*?

Pentru că riscăm să fim întotdeauna *în afara* Bisericii…deși suntem *între* zidurile ei.

Riscăm să fim foarte *tipicari*, foarte atenți la *regulile bisericești*, foarte exigenți la cele mici…dar nu și la *cele mari*.

Adică să fim *tari la certuri*…dar nu și *la vederi dumnezeiești*.

Buni *la intrigi*…dar nu și *la contemplații*.

Arțăgoși din cale afară…dar fără *luminări/ sclipiri ale minții*, ca să înțelegem *continentul viu* al Tradiției Bisericii.

La ce bun, ne spune Domnul, să credeți că *Mă cunoașteți*…dacă *nu M-ați văzut niciodată*?

Și dacă v-am dat *să Mă vedeți* vreodată, pentru *o clipă preafericită*…ce folos ați avut…dacă v-ați întors la *viața porcească* de mai înainte?

Cum să te aperi de *întunericul Iadului* cu haina preoțească sau cu haina monahală…dacă tu ești *întunericul*?

Cum *să te lauzi* cu virginitatea, cu milostenia, cu fidelitatea, cu coerența vieții tale bisericești…dacă prin toate acestea nu ai ajuns să fii *o torță vie*, plină de slava necreată a Dumnezeului Celui Viu?

Căci *a simți* și *a vedea* Patimile și Învierea Lui – *dorințele liturgice maximale* ale acestor zile – înseamnă a fi plin de *uleiul nesfârșit al luminii Sale dumnezeiești*…și el, harul Lui…să te facă să simți, *pe măsura* curățirii tale de patimi…ce *a suferit* El pentru tine sau *cum Se bucură* El pentru tine.

– Da, dar asta e greu!…

– Da, e foarte ușor să vii cu lumânări și cu flori…să săruți Crucea…să ocolești Biserica…să împarți ceva…Dar cel mai greu e *să te pregătești continuu* ca să fii *o candelă*…pe care Domnul *o aprinde de sus*.

Iar ceea ce se petrece la Ierusalim în Sâmbăta Mare…cu focul acela *minunat*, dar care e *creat*, e *palpabil*, care coboară în Mormântul Său…se face în inima noastră, în mod *tainic* și *simțit*, când *focul necreat* se pogoară în noi.

Căci *extazul* e *pogorâre* a focului slavei Sale în noi.

Iar chemarea de mare profunzime a Bisericii pentru aceste zile e aceea să venim *plini* de slava Sa, ca urmare a vederilor noastre extatice, pentru ca să simțim *dumnezeiește* și nu *grosier*, nu senzualist, Patimile, Moartea, Pogorârea Sa la Iad și Învierea Sa din morți.

Căci *grosier* înseamnă să te răstignești și tu…ca în unele țări catolice…sau să te flagelezi…să scoți sânge din spatele tău sau de pe piept…ca să simți cum e cu *rănile* Domnului.

Însă mistica ortodoxă spune altceva, ca și Icoana Răstignirii Sale: trebuie *să simțim* întru harul Treimii Răstignirea Lui pentru ca *să ne umplem* de slava Sa…umplere de slava Sa care e *urmarea* răbdării întregii suferințe de către El.

De aceea Icoana noastră…a Răstignirii e plină de *galbenul* harului, e ascetic-transfigurată.

Ea nu e *doloristă*…ci *pnevmatică*.

Nu vedem sângele Lui decât *foarte puțin*…în rănile de la mâini, de la picioare și din coasta Sa…

În schimb vedem *puterea* Lui în slăbiciune.

Vedem cum *a învins* moartea și suferința din interior…răbdându-le în mod desăvârșit…și a *întinerit* trupul…l-a umplut *de nemurire*.

De aici *întinerirea ascetică* a postului, a rugăciunii, a lacrimilor…

Căci dacă asceza ortodoxă te face altceva decât *Sfânt*, altceva decât *sensibil*, altceva decât *profund*…înseamnă că nu e *cea care trebuie*…

Pentru că toate virtuțile dumnezeiești ale vieții ortodoxe nu fac altceva decât *să ne pregătească* pentru primirea luminii…și sensul, scopul, împlinirea noastră e *trăirea în lumina dăruită de Dumnezeu în mod extatic*.

Da, știu, există comentarii patristice care egalizează *lumina* candelei cu *milostenia*. Numai că predicile acelor Sfinți Părinți au vizat un cadru larg, marea adunare a Bisericii…dând tuturor *o nădejde de mântuire*.

Milostenia face parte din tot *cercul de fapte bune* al vieții noastre…însă harul e *de deasupra*…e *darul* Lui…

Și lumina Lui vine ca *bucuria Lui spre noi*…ca *odihnirea Lui în noi*…

Căci El vine ca la smochin la noi…și vrea roade…

Iar dacă noi avem *roade*…el pune *foc* în noi.

El *ne aprinde virtuțile* pregătite de noi în noi înșine ca pe niște *lemne de foc*.

Dar dacă lemnele de foc sunt *ude leoarcă* de apa bunei încrederi în noi, de orgoliu, de infatuare, de o perspectivă telurică asupra vieții…atunci stingem orice *încercare* a Domnului de *a ne incendia dumnezeiește*.

De aceea să cântăm cântarea eshatologică a Deniei de azi: „Mire, Cel ce ești *mai frumos cu podoaba* decât toți oamenii, Care ne-ai chemat pe noi la *ospățul cel duhovnicesc* al nunții Tale, dezbracă-mă de *chipul cel ticălos* al greșealelor mele, prin împărtășirea pătimirilor Tale, și împodobindu-mă cu *haina slavei frumuseții* Tale, fă-mă *împreună-șezător luminat* la masa Împărăției Tale, ca un Milostiv" [Triod, ed. BOR 2000, p. 561-562]. Amin!

Predică la Sfânta și Marea zi de Miercuri

Iubiții mei,

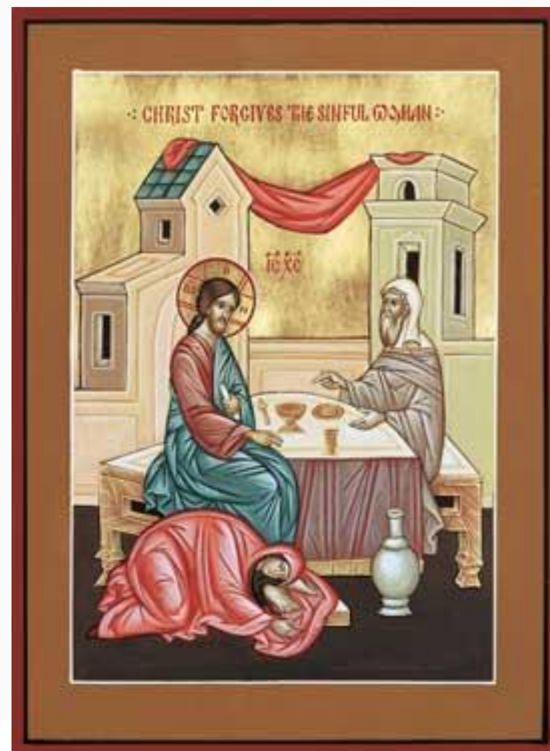
după *fecioria fără lumină dumnezeiască* de ieri…și după primele cântări care vorbesc despre *căderea lui Iuda* și *vânzarea Domnului spre moarte*…astăzi programul liturgic este focusat pe femeia care *a vărsat mir* pe capul Lui [Mt. 26, 7].

Numai că, peste tot, se subliniază faptul că ea, această femeie…era *o femeie păcătoasă*…

Și prima sedealnă a *Deniei* de azi, după cum ați auzit, cu aceasta începe: „*Păcătoasa* a venit la Tine, vărsând mir cu lacrimi pe picioarele Tale, Iubitorule de oameni, și s-a vindecat cu porunca Ta de *mirosul greu* al răutăților" [Triod, ed. BOR 2000, p. 568] sale.

Însă Sfântul Matei *nu subliniază* păcătoșenia ei…ci doar cuvintele Domnului, cum că ungerea ei, acest μύρου βαρυτίμου/ *miru varitimu*/ *mir de mare preț*/ *mir foarte scump* e *o pregătire* pentru Îngroparea Lui [Mt. 26, 7, 12, cf. GNT].

În schimb Sfântul Luca vorbește, la Lc. 7, 37, cf. GNT, despre γυνὴ ἁμαρτωλός/ *ghini amartolos*/ *femeia păcătoasă*…care vine, pe la *spatele* Domnului – în semn de cuviință, de respect, în mod *sfios* – și începe *să ude cu lacrimi* picioarele Sale și *le unge cu mir* [Lc. 7, 38, cf. GNT].

Cu mir adus de ea într-un vas de *alabastron* [Lc. 7, 37, cf. GNT].

Și peste tot, în această zi, pocăința femeii păcătoase, evlavia ei, lacrimile ei…sunt puse în contrast *cu vânzarea* făcută de „ucenicul cel nemulțumitor" [Triod, ed. BOR 2000, p. 568], cu atitudinea *vrăjmașă* a lui Iuda.

Iuda *a lepădat* harul Dumnezeirii și „s-a amestecat *cu noroiul*" [Ibidem], cu decadența…

A devenit *stricăcios*…din *nestricăcios*.

A devenit *pătimaș*…din fiu *al Luminii*…

Căci nu murdărirea *cu noroi* îți strică starea sufletească…ci *murdărirea cu păcate*. Starea de nesimțire, de răutate, de aversiune neîmpăcată față de Dumnezeu…

Și Patimile Domnului încep cu *trădarea Lui* de către Iuda…

Iuda a vândut pe „Comoara vieții” [Ibidem]…în timp ce femeia cea păcătoasă a devenit *memorabilă*.

Pentru că „oriunde [...] *se va propovădui* Evanghelia aceasta în întreaga lume, se va spune și ce a făcut aceasta *întru pomenirea ei* [εἰς μνημόσυνον αὐτῆς/ is mnimosinon aftis]” [Mat. 26, 13, cf. GNT].

Și de aici înțelegem că Dumnezeu *nu uită* niciodată *binele*…pe care îl facem…Și că el, *binele făcut de noi*, este *spre pomenirea* noastră. Sau el, binele pe care îl facem, ne face *memorabili*.

Pentru că ceea ce *durează*/ ceea ce *rămâne cu adevărat*…e ceea ce se face *cu Dumnezeu*.

Căci ceea ce se face *cu Dumnezeu* e *bine*…e *bun făcut*…și ne păstrează *în bine*, în har…

Iar tot ce e *împotriva* binelui…e împotriva lui Dumnezeu, Care e *Binele personal prin excelență* și *Izvorul a tot binele* și *al întregii vieți*.

Pentru că *binele*, *frumosul* și *viața* sunt una.

Fiindcă viața duhovnicească, viața cu Dumnezeu e *binele frumos*, e *frumosul bun*, e *sublimitatea divino-umană* pe care Dumnezeu *o pomenește* mereu, n-o uită…pentru că e *o frumusețe vie*, personală, nemuritoare, comunională, care cheamă mereu la comuniune.

De aceea ne rugăm noi pentru *pomenire/ amintire veșnică* în fața Lui: pentru că *a nu fi uitat* de Dumnezeu înseamnă *a fi în comuniune* cu El.

Sfatul *cumplit* al celor fărădelege [Triod, ed. BOR 2000, p. 569]: deicidul…

Noi avem nevoie de „ploi de lacrimi” [Ibidem].

De lacrimi care să curgă din *durerea* inimii noastre.

Ploi de lacrimi gândite și simțite.

Nu lacrimi *din alte motive*…ci din *durere iubitoare*!…

Din conștiința suplă cum că *am rănit* iubirea Lui, frumusețea Lui, sensibilitatea Lui divino-umană față de noi…

Tocmai din *Icosul* Deniei de azi aflăm că femeia *păcătoasă*…era o femeie *desfrânată* [Ibidem]. Și pe ea *au înțelepțit-o* [Ibidem] pocăința, lacrimile, pentru că „*urând* lucrările păcatului celui rușinos și plăcerile trupului” [Ibidem] s-a făcut *înțeleaptă*.

Cu alte cuvinte: dacă vrei să vezi *ce înțelepciune* aduce *vindecarea* de o patimă…*lasă-te* de patima ca atare!

Nu mai *curvi* ca să înveți ce e *curăția*, *fidelitatea*, *castitatea*!

Ca să vezi *ce aduce* ea în viața ta.

Nu mai *drăcui* ca să vezi ce aduc *rugăciunea* și *vorba bună* în viața ta!

Nu te mai *răzbuna*…ca să înveți *smerenia* și *iertarea*!

Nu te mai lăsa *fermecat* de *prostie* și *de nesimțire*…ca să vezi cum arată *înțelepciunea duhovnicească* și *evlavia aprinsă*, plină de *râvnă cuvioasă*!

Iar dacă regimul alimentar/ dieta…produce *slăbirea* trupului…tot la fel regimul duhovnicesc/ lupta cu patimile și *sădirea* binelui în viața noastră produc

situațiile *contrare* patimilor: adică *binele divers*, virtuți multiple.

…Și se observă faptul că în cântările zilei *se pendulează* între descrierea de la Matei și cea de la Luca *a ungerii* Sale…pentru că se vorbește când despre *turnarea mirului* pe capul Domnului…când despre *spălarea* picioarelor Lui cu lacrimi.

Lacrimile sunt imaginea cu care *am rămas*…după această slujbă.

A fi *în lacrimi*…

Și asta neînsemnând deloc că trebuie *să ne forțăm* să plângem…

Nu înseamnă că putem, nu putem trebuie să plângem *acum*, pe loc…ci că trebuie să considerăm lacrimile, durerea, suferința pentru păcatele noastre ca *manifestările reale* ale pocăinței…

Că pocăința *reală* așa arată: ca durere, ca tristețe pentru păcat, ca tristețe plină de lacrimi, ca *văietare* a vieții noastre, ca renunțare, din toată inima, la trecutul păcătos…pentru o viață de atenție și de evlavie.

Adică *o atenție încordată* la ceea ce facem, spunem, gândim, simțim…pentru că păcatul e tot ce *atacă* relația noastră cu Dumnezeu.

Și de aici spovedaniile noastre trebuie să fie *enumerări punctuale*, fără povești, ale păcatelor noastre…pe care *le-am conștientizat*, pentru care *suferim*…pentru care *nu ne bucurăm*…și pe care *nu le considerăm* drept lucruri care *ne caracterizează*.

Ele, păcatele noastre, sunt *tot ceea ce nu trebuie să fim noi*.

De aceea nu le suportăm *urmările* în noi…vrem *să le dăm afară imediat*, ca pe un stârv, ca pe un miros urât…pentru că vrem să respirăm cu pace, *cu dulceață* în suflet…

…Și pentru prima dată cântăm *luminânda* atât de dragă nouă, ortodocșilor: „Cămara Ta, Mântuitorul meu, o văd împodobită”…*cămara* Lui fiind *Împărăția* Lui cea plină de slava Sa…

Împărăția ca *o cămară de nuntă*…

Tu mă aștepți *plin de slavă*…iar eu nu am *îmbrăcămintea* slavei Tale pe mine.

Eu sunt *o candelă fără foc*.

Sunt *un opaiț rece*…

Pentru că *frumusețea* lui Iosif, *focul* candelei și *îmbrăcămintea de nuntă* sunt unul și același lucru: *slava Sa*, harul Său, lumina Sa necreată și veșnică, pururea odihnitoare și prea dulce inimii noastre.

Nu doar fapte ale credinței…ci și *coborâre* a slavei Lui în ființa noastră.

Îmbrăcare *conștientă* și *reală* cu slava Lui…care se face numai *extatic*…

De aceea spuneam ieri că *milostenia* e *o parte* din uleiul candelei noastre…

Dar toate virtuțile și faptele bune la un loc…pentru ca să fim *o candelă vie*…trebuie să se *aprindă de sus*, de la Domnul, prin vederea slavei Sale.

Acesta e motivul pentru care o asceză *non-mistică* se crede *împlinită* doar *prin acțiune*.

Adică nevoitorul postește, se roagă, priveghează, face metanii…și se crede *un om duhovnicesc*…în afara experienței vederii dumnezeiești și a simțirii continue a harului Treimii.

Însă, în Ortodoxie, *omul duhovnicesc* este unul care *se despătimește în mod real* de patimi, care *simte* cum se petrece acest lucru în el, care vede slava lui Dumnezeu în mod extatic…și care *înaintează* în contemplație, în vedere și în sfințenie în mod continuu.

Deci nu merge numai cu făcutul, cu rugatul, *cu impresia bună* despre tine, că ai fi *nevoitor* sau *teolog*…dar Dumnezeu *nu te vizitează* deloc.

Ci dacă *te nevoiești* ortodox…ești *vizitat* de Dumnezeu în mod curent, ortodox…

Afli mereu *de la El* ce vrea de la tine, ce trebuie să faci, ce trebuie să schimbi…

Și atunci ești *duhovnicesc*…pentru că ești *învățat prin har* despre cum *să trăiești* ortodox.

Ești *văzător de Dumnezeu*…pentru că El ți Se arată.

Ești *purtător de Dumnezeu*…pentru că Tu ești *un locaș conștient* al Treimii prin slava Sa.

…Și Denia, după cum am ascultat, pe glas 8…o cântare largă și plină de frumusețe teologică…se termină cu cântarea Sfintei Casiana: „Doamne, femeia ceea ce căzuse în păcate multe…”…

Păcatele *i-au acutizat* nefericirea…

Și în mijlocul nefericirii ei, a vieții ei desfrânate…femeia *a simțit* dumnezeirea Ta, Hristoase Dumnezeul meu, simțire care *a chemat-o la pocăință* și *la lacrimi de durere*…

Și pe fiecare dintre noi Dumnezeu *ne cheamă* într-un anume fel…

Când *ne coacem* pentru credință…

Și chiar dacă am fi *foarte decăzuți*, oameni care *ne împotrivim* lui Dumnezeu, care *Îl hulim* pe El…în acea clipă…când El ne luminează mintea…când ne face *să ne vedem cu adevărat*…e ziua *învierii noastre* din moartea păcatului.

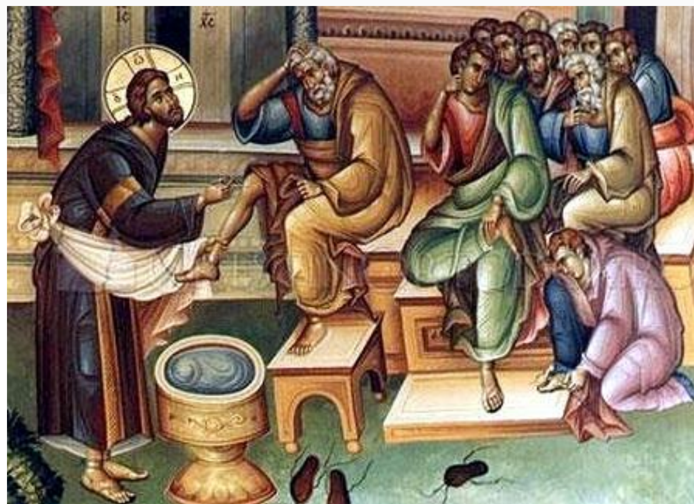
Pentru că, în fapt, convertirea noastră e *simțire* a dumnezeirii Sale, e *simțire* a slavei Sale…e *chemarea* iubirii Sale față de noi…pentru ca *să avem viață*…și *încă din belșug*. Amin.

Predică la Sfânta și Marea zi de Joi

Iubiții mei,

după spălarea picioarelor Domnului *cu lacrimi*, de către femeia cea păcătoasă, astăzi avem *spălarea picioarelor* Apostolilor, cu apă, de către Domnul…

Dar e vorba aici de *o spălare curățitoare de suflet* și nu de *o spălare oarecare*…fapt pe care ni-l confirmă cântarea: „Când măriții/ slăviții Ucenici la spălarea Cinei *s-au luminat*" [Triod, ed. BOR 2000, p. 582]…la suflet…

Însă *spălarea picioarelor Apostolilor de către Domnul* e primul *eveniment hristologic* prăznuit astăzi.

Pentru că, pe lângă acesta, mai prăznuim încă trei evenimente hristologice: *Cina cea de Taină*…la care Domnul a instituit Sfânta Euharistie…*rugăciunea cea mai presus de fire* a Domnului, din Grădina Γεθσημανὶ/ Ghetsimanì [accentul cade pe i-ul final] și *vânzarea Domnului de către Iuda*.

Evenimente hristologice ale iconomiei mântuirii…adică care Îl au *în centru* pe Domnul…El *le inițiază*…sau ele se fac *vizându-L* pe El.

Căci pe primele 3 El *le inițiază* (spălarea picioarelor, Cina și rugăciunea) dar *vânzarea*…Îl vizează pe El.

Și vânzarea, anunțată de acum două Denii…*se definitivează* după Cina cea de Taină…când Iuda, care *primise* banii [Mt. 26, 15]…vine *cu escorta* cu săbii și ciomege, trimisă de arhierei și de bătrânii poporului [Mt. 26, 47]…și Îl prind pe El [Mt. 26, 57], Cel care Se rugase în grădină în mod întreit [Mt. 26, 39, 42, 44]…

Însă *începutul* prăznuirii noastre se referă la *spălarea picioarelor Apostolilor de către Domnul* despre care ne vorbește Sfântul Ioan la In. 13, 4-11.

Domnul *Se ridică* de la Cină, *Se dezbracă* de veșminte…El, Cel care S-a smerit pe Sine și S-a pogorât la noi și S-a făcut om ca noi, afară de păcat…Se încinge cu un λέντιον/ lention/ ștergar/ prosop [In. 13, 4, cf. GNT]…și punând apă într-un νιπτήρ/ niptir / într-un vas de spălat/ într-un lighean a spălat picioarele Ucenicilor și le-a șters cu prosopul [v. 5, cf. GNT].

Și l-a spălat și pe Iuda pe picioare…deși El „îl cunoștea *pe cel care Îl vinde* pe El" [In. 13, 11, cf. GNT]…

Și am tradus cu: „pe cel care *Îl vinde*" și nu cu: „pe cel ce *avea să-L vândă*" [ed. BOR 1988], fiindcă în textul grecesc τὸν παραδιδόντα/ *ton paradidonta* este *un participiu prezent*…și vorbește despre vânzare *la prezent*…și nu *la viitor*.

Căci vânzarea *se lucra* în Iuda chiar atunci: când lui *i se spălau picioarele* de către Domnul…

Și *spălarea picioarelor* e urmată de *porunca iubirii* [In. 13, 34-35], ne spune *Sinaxarul* zilei [Triod, ed. BOR 2000, p. 585], după care urmează Cina și împărtășirea euharistică [Mt. 26, 26-29]…și: „după Cină *a intrat* Satana în Iuda; mai înainte *îl încercase* numai, dar acum *s-a sălășluit de tot* în el. Și Dumnezeiasca Scriptură spune că [Iuda] s-a dus și s-a tocmit cu arhiereii să-L vândă pe treizeci de arginți” [Triod, ed. BOR 2000, p. 586].

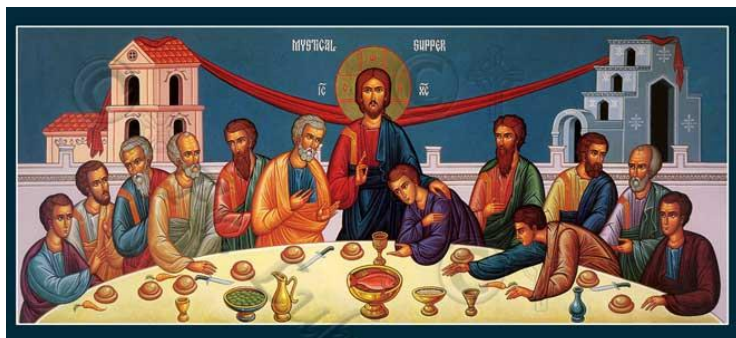
Și ce înțelegem de aici?

Că fără inimă curată, fără iubire și fidelitate față de Domnul, fără conștiință *curățită* prin Spovedanie și fără *cunoaștere teologică vie*, adică fără *luminare* a sufletului, apropierea de Sfintele Taine ale Domnului înseamnă *apropiere nelegitimă*.

Apropiere care *îmbolnăvește*…după cum *ne avertizează* și Sfântul Pavel [I Cor. 11, 29-31].

Pentru că *împărtășirea cu Domnul* trebuie să ne umple de iubire, de credincioșie, de curăție, de dorința de a vrea să fim *una* cu El mereu și ca El să fie *Domnul* și *Stăpânul vieții noastre*.

Spălarea…ca *pregătire* pentru Cină.

Venirea la Cină ca *o candelă aprinsă*, plină *de dor* pentru Domnul…și nu ca unul *indiferent* față de detaliile credincioșiei și ale iubirii față de El.

Pentru că plin fiind de *focul slavei* Lui…*simți* dumnezeirea Lui împărtășindu-te cu Trupul și Sângele Lui euharistice.

Simți că te luminezi, că te curățești, că te sfințești, că te umpli de *bucurie străină*, dumnezeiască, de simțăminte și atitudini *cu adevărat creștine*, pline de sfială și de umilință.

Dar dacă noi, creștinii ortodocși, nu facem din viața noastră *o continuă pregătire* pentru împărtășirea cu Domnul, cum să mai înțelegem ce e *creștin* și ce nu e *creștin* în viața și atitudinile noastre intime?

Cum să vorbim despre dragoste, despre sfială, despre cumințenie, despre curăție, despre dor sfânt…când *nu le învățăm* de la Însuși Hristos, prin *împărtășirea* cu El?

Căci ce altceva este „experiența euharistică”…decât *tot ce ne învață* Hristos prin împărtășirea cu Sine?

Și *ce ne-a învățat* Hristos în *ani de credință* și *de împărtășire* cu El…dacă tot meschini, tot nemiloși, tot *lipsiți de candoare* suntem?

De aceea, fiecare dintre noi *să ne dovedim*/ să ne testăm/ să ne cercetăm dorul pentru Dumnezeu, după cum ne învață Sfântul Pavel [I Cor. 11, 28], atunci când *ne împărtășim* cu Domnul.

Să vedem dacă inima noastră *dorește deplin* acest lucru…sau vrea, mai degrabă, *să stea departe* de dragostea Lui…

Însă dacă inima noastră *vrea să stea departe*…atunci repetăm *trădarea* lui Iuda…pentru că ne căutăm *viața* acolo unde nu e *Viața* noastră.

Și *Viața noastră* e *Hristos Dumnezeu*, Cel care ne hrănește *cu Sine* și ne bucură *din Sine*.

Pentru că El nu ne dă lucruri *telurice*, create în primul rând…ci *Se dă pe Sine* ca *Viață a noastră* și *harul Său necreat*…ca bucurie, viață și sfințenie a noastră.

De aceea nu putem dori altceva *mai mult* decât pe El.

De aceea nimic nu e *mai de preț* ca *relația de mare intimitate* cu Dumnezeul nostru.

…După Cină, Domnul ὑμνήσαντες/ imnisantes/ a cântat imne cu Apostolii Săi [Mt. 26, 30, cf. GNT]…fără Iuda, care plecase să-L vândă…apoi *au ieșit* spre Muntele Măslinilor/ τὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν/ to Oros ton Eleon [Ibidem].

Urmează pasajul de la Mat. 26, 31-46, când Domnul le anunță Apostolilor *scandalizarea/ sminteala* întru Sine și rugăciunea Sa întreită și plină de tristețe.

Sfântul Luca e cel care ne spune că Domnul, „fiind în agonie [ἐν ἀγωνίᾳ/ en agonia], Se ruga și *mai stăruitor*” [ἐκτενέστερον/ ectenesteron...de la ἐκτενής/ *ectenis* având noi *ectenie* în limbajul de cult: adică rugăciune cu stăruință, cu încordare, cu zel]. Și s-a făcut sudoarea/ transpirația Lui ca *picături de sânge* [θρόμβοι αἵματος/ tromvi ematos] curgând pe pământ” [Lc. 22, 44, cf. GNT].

Semănau *ca* picăturile de sânge dar *nu erau* picături de sânge…în textul grecesc folosindu-se aceeași particulă comparativă *„ca*” folosită și la Botez [Mat. 3, 16] (Duhul Sfânt a fost văzut ὡσεὶ περιστερὰν/ *osi* peristeran/ *ca* un porumbel…El nefiind „porumbel”).

Ce învățăm din nou?

Că *rugăciunea reală* e *rugăciunea cu toată ființa*.

E rugăciunea care *ne încordează* cu totul…sau *ne bucură pe deplin*.

Că rugăciunea e *încercarea continuă* de *a sta* în fața lui Dumnezeu și de *a fi proprii* lucrării Lui cu noi.

Iar pentru *a fi proprii* lucrării Lui cu noi…ne pregătim *prin rugăciune stăruitoare*, prin *cumințire* interioară continuă, prin *luminare* interioară continuă…ca să înțelegem *glasul Lui tainic* în ființa noastră.

…Domnul Se ruga aici, în Ghetismani, *adesea*, ne spune Sinaxarul zilei [Triod, ed. BOR 2000, p. 586]. De aceea Iuda, știind locul, i-a dus *la fix*…pe cei care *trebuiau să Îl prindă*…

Mat. 26, 47-57 vorbește despre venirea lui Iuda, despre sărutarea lui, despre împlinirea prorociilor în El…despre fuga Apostolilor…și despre prinderea Lui.

L-au lăsat singur…

Și noi, cei de azi, înțelegem bine *singurătatea* lui Iisus…atunci când nimeni *nu ne calcă* pragul, când nimeni *nu ne vrea*, când nimeni *nu ne ajută*…când toți se uită *de sus* la noi…

O singurătate plină de *gânduri negre*…

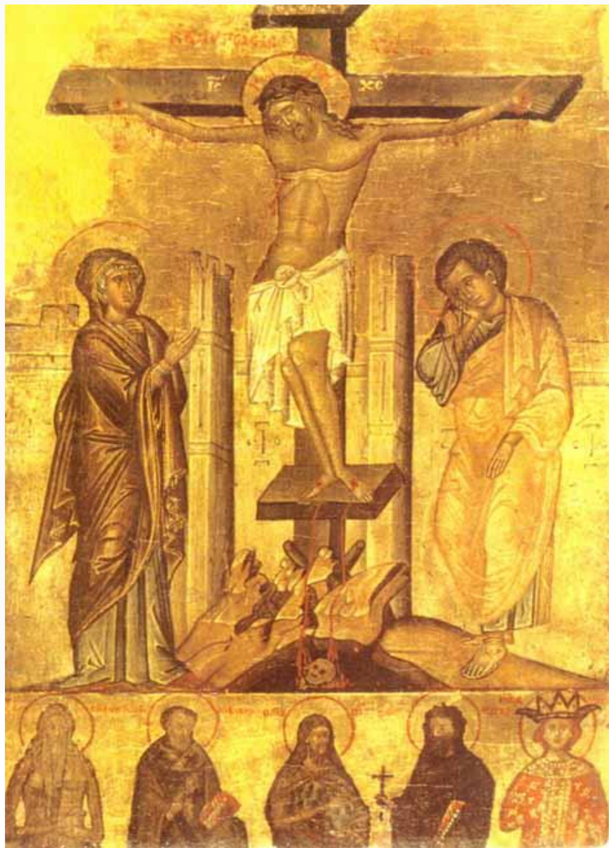
Cu care trebuie *să te lupți*, pentru ca să rămâi *demn*…și *cu capul pe umeri*…

…Patru evenimente hristologice…într-o înlănțuire prea minunată.

Ne spălăm *pe picioare* prin asceză și prin mărturisire…ne împărtășim cu Domnul ca să avem *viață* întru noi…ne încordăm ființa *în suferință* alături de El…și suntem *atenți* ca să nu *cădem* din iubirea Lui…

Iar dacă *cădem*…să nu rămânem *în depărtare de El* până la sfârșitul vieții noastre…Amin.

Predică la Sfânta și Marea zi de Vineri

Iubiții mei,

prelunga, obositoarea…dar *plina de teologie* Denie a Vinerii celei Mari!

Când am citit cele 12 Evanghelii care vorbesc despre prinderea, judecarea, chinuirea, răstignirea și îngroparea Domnului.

Și am scos Crucea Lui *în mijlocul* Bisericii…„pentru că astăzi *a fost spânzurat pe lemn*…Mirele Bisericii" [Triod, ed. BOR 2000, p. 610]…Împăratul slavei…

Noi am adus flori…și ramuri…la Crucea Lui…

Am venit cu inima *plină de durere*…pentru suferințele Sale…

Dar atunci…El a fost scuipat…bătut peste cap…batjocorit…[Mat. 27, 30-31]…

I S-a dat „vin amestecat cu fiere" [Mat. 27, 34].

A fost răstignit între doi tâlhari [Mat. 27, 38]…și „trecătorii Îl blasfemiau/ Îl huleau pe El" [Mat. 27, 39, cf. GNT].

Bătaia de joc a celor din fața Crucii, a dușmanilor Lui…care *contrasta puternic* cu starea celor care *Îi slujeau* Lui [Mat. 27, 55-56].

Două lumi față în față…după cum și acum creștinii ortodocși își *au prăznuirea lor* iar alții, de altă credință, sunt indiferenți la *evlavia noastră* din această zi…

Însă *Cel răstignit pe lemn* astăzi e *Mântuitorul întregii lumi*…și nu numai *al nostru*…

Nu e un Dumnezeu „particular" ci „universal", căci El *a făcut toate câte sunt*.

Și așa ar trebui *să ne comportăm* față de Dumnezeu: ca față de *Dumnezeul tuturor*.

Pentru că El *îi cheamă pe toți* la pocăință.

Îi cheamă pe toți la *unirea* cu Biserica Sa *cea una*, Ortodoxă.

Îi cheamă pe toți la *praznicul frățietății* și *al comuniunii*.

Deci ce *prăznuim* astăzi, în Vinerea Mare?

Prăznuim „*sfintele* și *mântuitoarele* și *înfricoșătoarele* Patimi ale Domnului și Dumnezeului nostru Iisus Hristos: scuipările, lovirile peste față, palmele, insultele, batjocurile, haina de porfiră, trestia, buretele, oțetul, piroanele, sulița, și

înainte de toate, Crucea și Moartea, pe care *le-a primit de bunăvoie* pentru noi.

Se mai face încă pomenire [și] de *mărturisirea mântuitoare* făcută pe cruce de *tâlharul recunoscător,* care a fost răstignit împreună cu El” [Triod, ed. BOR 2000, p. 613].

Deci prăznuim *suferințele* Domnului, toate chinurile Sale pentru mântuirea noastră…și ne aducem aminte și de *mărturisirea* Tâlharului celui *bun* și *recunoscător*, care *l-a mântuit* pe el: „Iisuse, *pomenește-mă* [μνήσθητί μου/ mnistiti mu], [atunci] când ai să vii *întru Împărăția Ta*!” [Lc. 23, 42, cf. GNT].

Și *ce înțelegem* de aici?

Că nimeni nu are dreptul *să atenteze* la viața, la sănătatea, la demnitatea, la cinstea și la avutul altuia.

Că este *inuman* și *strigător la cer*…să chinui și să omori o persoană umană…atâta timp cât suntem *unicate* și *daruri* ale lui Dumnezeu.

Că *violența* și *răutatea* nu sunt *personalizatoare*…ci sunt realități interioare care atestă *traume*…și care *traumatizează* și pe alții.

…Și *Sinaxarul* zilei, după ce narează toate evenimentele mântuitoare ale Patimilor Sale, potrivit Sfintelor Evanghelii…ne vorbește despre *înțelesurile de profunzime*…

Domnul a fost răstignit vineri, în a 6-a zi a săptămânii…pentru că omul a fost făcut de Dumnezeu în ziua a 6-a.

A fost răstignit în ceasul al 6-lea al zilei a 6-a…pentru că atunci a păcătuit și Sfântul Adam mâncând din pomul oprit.

Și Domnul *restaurează* umanitatea Sa prin suferință, în ceasul al 6-lea…pentru că prin plăcere umanitatea a fost *atrasă* în moarte [Triod, ed. BOR 2000, p. 615].

„A fost răstignit *în grădină*, pentru că și Adam a călcat porunca în *grădina Raiului*.

Băutura amară pe care a gustat-o Hristos preînchipuia *gustarea* [din pom a] lui Adam.

Loviturile cu palmele arătau *slobozirea* noastră.

Scuiparea și *purtarea necinstită cu El* arătau cinstirea noastră.

Cununa cu spini, îndepărtarea blestemului, *hlamida de purpură*, îmbrăcămintea împărătească, în locul *hainelor de piele*.

Piroanele, desăvârșita *nemișcare* a păcatului nostru.

Crucea, pomul cel din Rai.

Coasta împunsă preînchipuia coasta lui Adam din care a fost făcută Eva, prin care a venit *călcarea* poruncii.

Sulița arată că îndepărtează de la mine *sabia cea de foc*.

Apa din coastă este *icoana Botezului*.

Sângele și *trestia* ne arată că Hristos ne-a dăruit, *scriind cu litere roșii*, vechea patrie” [Ibidem].

Și Domnul a fost răstignit pe Cruce unde se afla *îngropată* căpățâna Sfântului Adam [Ibidem]…pe care o vedem iconizată sub Crucea Domnului…în Icoana *Răstignirii Sale*…

Adică fiecare suferință a Domnului *a vindecat* și *a înnoit* firea noastră.

A fost *o contrapondere* la păcat, la decadență…și, în același timp, *o umplere de slavă.*

O restaurare *în slavă* a umanității…

Tocmai de aceea toată asceza ortodoxă subliniază faptul că *suferința faptelor bune* este *o suferință mântuitoare*…pentru că prin ea *ne deschidem* slavei lui Dumnezeu și devenim *locașuri vii* ale slavei Sale.

Truda de a ne ruga, de a posti, de a împlini poruncile lui Dumnezeu, de a citi și a înțelege sursele Tradiției Bisericii *ne schimbă în bine*, ne face oameni *cuvioși*, plini de *evlavie*.

Venirea la Biserică, da, chiar și numai ea…chiar și atât…*ne schimbă* pas cu pas sufletul…în comparație cu faptul dacă am fi stat *acasă*…și ne-am fi distrat…

Pentru că aici, în Biserica Domnului, le auzim *pe cele mântuitoare*, învățăm *ceea ce e bine*, ceea ce e *frumos*, ceea ce e *sfânt*.

Iar venirea la Biserică ne dă *să ne unim* rugăciunile și virtuțile pentru *a-I sluji* lui Dumnezeu *cu frumusețe de suflet*.

Pentru că Biserica are nevoie *de noi toți* în lucrarea ei…și nu doar *de unii*…

Fiecare dintre noi trebuie *să ne implicăm* în *a împodobi* Biserica lui Dumnezeu…și, mai întâi de toate, *prin ceea ce suntem*.

Căci în aceste zile de post nu am făcut altceva decât *să ne împodobim duhovnicește* pentru *a ne bucura* cu Domnul.

De a ne bucura atât *în suferințele* Lui…cât și în *preaslăvirea* Lui.

Și cum *ne bucurăm* acum duhovnicește, *retrăind* Patimile Sale?

Pentru că vedem că suferințele noastre pentru El și pentru păcatele noastre se transformă din *dureri*…în *alinare*.

El transfigurează *durerile noastre vii*…în *dureri bucuroase*.

De aceea Patimile Lui conțin *bucurie* în ele și nu *deznădejde*…pentru că ele *ne transfigurează interior*.

După cum Învierea Lui nu începe *duminica*…ci *odată cu Răstignirea Lui*…pentru că sufletul Său, unit cu dumnezeirea Sa, se coboară în Iad *ca un Dumnezeu biruitor*, ca *un Dumnezeu viu*…și nu ca *sufletul unui muritor*.

Lemnul Crucii…adică El, Cel răstignit, *ne luminează* mintea și inima [Idem, p. 617].

Și „fiecare mădular al sfântului Tău trup a răbdat ocară” [Ibidem] de la oameni…pentru că fiecare parte a trupului nostru trebuie *transfigurată* prin slava Sa.

Iată de ce *cu toată ființa* trebuie *să ne dăruim* Domnului: pentru că trebuie să fim *o făclie preafrumoasă* în Casa Domnului!

Căci El ne-a izvorât *nemurire* [Idem, p. 618] prin Patima Sa, adică *înviere* și *viață veșnică*.

Așadar…Crucea Domnului stă *în mijlocul Bisericii* ca *în mijlocul lumii*!

Să venim *să o sărutăm* cu pace, să ne închinăm Domnului *cu cutremur* și *cu dragoste*, pentru că *Viața noastră* este *Iisus Hristos, Domnul nostru*.

Și nu este în cer și pe pământ *alt nume* întru care *să ne bucurăm* decât în Acesta: Care a primit moartea *pentru noi*…pentru ca să calce prin Moartea Sa *moartea noastră*, a tuturora. Amin!

Predică la Sfânta și Marea zi de Sâmbătă

Iubiții mei,

Trupul Domnului a fost dat jos de pe Cruce de Sfinții Iosif și Nicodim, ucenici ai Lui *în taină*...și „l-au înfășurat *în giulgiuri cu aromate* [ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων/ otoniis meta ton aromaton], după cum este *obiceiul* de *a înmormânta* al evreilor [In. 19, 40]”...

Și din cauza aromatelor, a mirului...giulgiurile, făcute din pânză, *s-au lipit* de trupul Domnului...încât nu mai puteau fi *dezlipite* de el în mod natural...

Pentru că nu erau *3 grame de mir*...ci „un amestec de smirnă și aloe ca [la] *o sută de litre*” [In. 19, 39, cf. GNT].

Iar *o litră* însemna 327, 45 mililitri după *măsura romană*.

Și după cum știți mirul e *lipicios*...

...Dar și *o piatră mare* au prăvălit la intrarea în mormântul Lui [Mat. 27, 60]...la care arhiereii și fariseii au adăugat *strajă* armată și *pecetluirea* acestei pietre de dimensiuni mari [Mat. 27, 66].

De ce?

Pentru ca Domnul *să nu mai învieze*...

Sau, după cum *au motivat* ei (pentru ca *să nu se dea de gol*): pentru ca Apostolii *să nu-I fure* trupul din mormânt [Mat. 27, 64].

Însă, tot Sfântul Matei ne spune, după ce Domnul a înviat dintre cei morți...iar cei din strajă „s-au făcut *ca morți*” [Mat. 28, 4]...când *l-au văzut* pe Arhanghelul Gavriil la mormânt [Mat. 28, 2-3]...arhiereii și bătrânii *s-au sfătuit* și *le-au dat* „arginți mulți” [ἀργύρια ἱκανὰ/ arghiria icana] *ca să mintă*...și să susțină varianta cu *furarea trupului* din mormânt de către Apostoli [Mat. 28, 11-13].

După cum se observă *impostura* mai marilor evreilor a funcționat și *înainte* și după *învierea Lui* din morți.

Au vrut *să ascundă* evidențele...

Au brodat o istorie *falsă*...o istorie *alternativă*...care să pună *în umbră* adevărul...

Însă cine poate *să ascundă* adevărul lui Dumnezeu de oameni...când El Se revelează oamenilor *în mod extatic*?

Când El *Își arată* puterea Lui în furtună, în trăsnet, în cutremur, *în mod minunat* în multe feluri...și te face să înțelegi că nu poți *să lupți* cu El?

De fapt asta e *nefericirea* noastră, a celor care căutăm *un alt fel de a fi*: că *nu există* altul!

Există numai *normalitatea comuniunii* cu Dumnezeu...sau *ieșirea din comuniune* spre tot felul de *comportamente deviante*.

Și oricât am căuta *împlinirea noastră*...fugind de El...vom descoperi, cu multă durere, cu mult zbucium, prin multă nefericire (pentru că nu vrem *să acceptăm* evidențele!) zi de zi, săptămână de săptămână, an de an...că nu există *o alternativă* de împlinire...în afară de *iubirea Lui*.

...Și până acum am cântat împreună *Prohodul/ Prohodirea Domnului*...cântările de înmormântare ale evlaviei noastre.

I-am cântat ca unui *Mort viu*.

Pentru că *Cel care a murit pe Cruce pentru noi* e *Viața fără de moarte* a întregii umanități [Triod, ed. BOR 2000, p. 648].

Dar, mai ales, ne-am rugat ca și noi *să înviem* din moartea păcatului...pentru ca să ne bucurăm de *viața* Lui.

Și apoi am cântat *Binecuvântările Învierii*...acum, la *Înmormântare*.

Pentru că noi nu avem niciodată conștiința că El e *mort cu totul*...ci numai *trupul Lui*, care *nu a cunoscut stricăciunea*, e înfășurat și îmbălsămat cu miruri în mormânt.

...Cine I-ar fi putut *fura* trupul...și străjerii *să nu observe*?

Și cum ar mai fi ieșit Apostolii *în lume*, ca *să moară* pentru Hristos, dacă ei știau că trupul Lui *zace undeva*...ascuns de ei...după ce *l-au furat*?

Însă nimeni *nu a simțit* când *a înviat* Împăratul slavei!

Arhanghelul Gavriil a prăvălit piatra...i-a înspăimântat de moarte pe străjeri...doar pentru ca *să le arate* Sfintelor Femei Mironosițe că mormântul e...*gol*...[Mat. 28, 2-6].

El nu le arată *pe Hristos*...ci le subliniază *absența* trupului Lui din mormânt...

Sfântul Petru și Sfântul Ioan, Apostolii Domnului, vin la mormânt [In. 20, 3-4]...și văd în el „giulgiurile zăcând” [In. 20, 6, cf. GNT] la pământ și *σουδάριον*-ul/ sudarionul/ mahrama, care fusese pusă pe capul Lui [In. 20, 7, cf. GNT].

Acestea, în mod *normal*, nu mai puteau fi *dezlipite* de trupul unui om mort...datorită mirului care *le lipise* de trup...și ca să le scoți trebuia *să sfâșii* trupul...

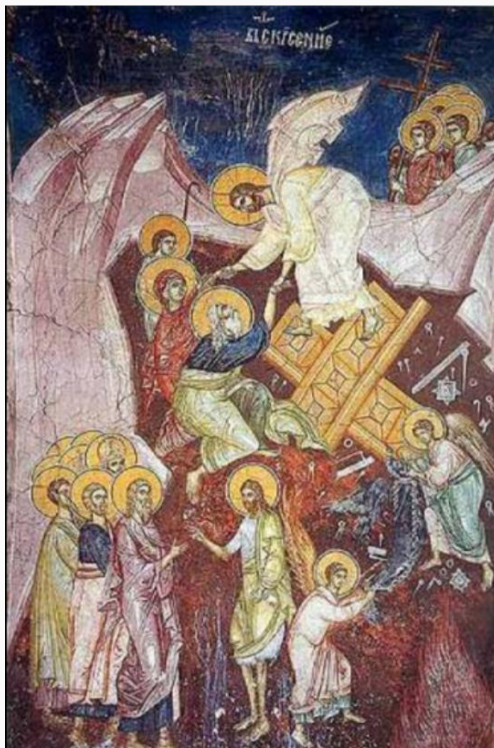
Însă trupul duhovnicesc al Domnului, cel deplin pnevmatizat, cel plin de lumină dumnezeiască...iese din giulgiuri *mai presus de fire*...și le lasă acolo, în mormânt...*nesuferind nimic*...la *despărțirea* Lui de ele...

...După cum, în coborârea Lui *duhovnicească* la noi...în trupul nostru...nu suferă nicio *contaminare* din partea necurăției noastre...dar ne dă nouă bucuria prea dumnezeiască *a simțirii* și *a vederii slavei Sale*.

...Însă azi, în Sâmbăta Mare, noi nu prăznuim *numai* Îngroparea Domnului...și mulți *nu știu* asta...

Ei cred că doar *Prohodul*...doar *Înmormântarea Lui* o prăznuim...

Însă astăzi, în Sâmbăta Mare, pe lângă *Înmormântarea Domnului* noi prăznuim și *Pogorârea Domnului la Iad*, prin care Sfinții lui Dumnezeu au fost *ridicați* întru Împărăția Lui [Triod, ed. BOR 2000, p. 665].

Și *Sinaxarul* zilei ne vorbește despre pogorârea preasfântului suflet al Domnului în Iad, unit cu dumnezeirea Sa...și despre *cutremurarea* Iadului [Ibidem].

...Am înconjurat Biserica și am trecut pe sub Sfântul Epitaf...adică pe sub *lințoliul iconizat*...pe care este zugrăvită *punerea Lui în mormânt*.

Punere în mormânt pe care o avem și pe Sfântul Antimis, pe care *slujim* Sfânta Euharistie.

Pentru că de fiecare dată *reactualizăm* și Moartea și Învierea Lui...*Hristosul nostru euharistic*, Cel cu care *ne împărtășim*, fiind *Hristosul înviat din morți*.

De aceea Moartea Lui e *plină* de viață veșnică...pentru că Învierea Lui este moartea care *a atins* desăvârșirea pentru umanitatea Sa.

Și când murim *pentru Hristos*, ca bobul de grâu, cum ne spune Sfântul Pavel [I Cor. 15, 37-38], înviem cu El ca „καινὴ κτίσις/ cheni ctisis/ făptură nouă” [II Cor. 5, 17], duhovnicească.

Pentru că ceea ce trăim noi acum, în Biserică, e *începutul transfigurării* noastre duhovnicești, a învierii noastre din morți.

Aici...punem *punct* postului și întristării...în această zi...

Pentru că în zorii zilei viitoare, la *miez de noapte*...vom auzi *cântare de bucurie*.

Și *fericit* este acela a cărui inimă *cântă de bucurie*! Amin.

Predică la Praznicul preaslăvit al Învierii Domnului

Iubiții mei,

Hristos a înviat!...și a făcut din noaptea aceasta a noastră *o zi preafrumoasă*, plină de lumină dumnezeiască.

Pentru că Mirele Bisericii *a înviat din morți*, cu moartea Sa pe moartea noastră *călcând*...pentru ca celor din morminte...și nouă, tuturor, *să ne dăruiască* viață veșnică, bucurie veșnică, frumusețe netrecătoare.

Să ne dăruiască *viață*: aceasta e *sublinierea* troparului zilei!

Viață nu ca *existență fizică*...pentru că *suntem în existență*...ci viața ca *sfințenie*...ca *nemurire*...ca *bucurie netrecătoare*.

Adică viața *împlinită în har*.

Viața *plină*...așa, ca rotunjimile oului înroșit...pe care îl vom mânca...în scurt timp...la *masa de Paști*.

Pentru că *oul de Paști* este *semn*, este *mărturie* a vieții veșnice...a vieții veșnice care *se dobândește* prin Cruce.

Căci la această „*noapte de mântuire* și *strălucită*” [Penticostar, ed. BOR 1999, p. 21], plină de slavă, am ajuns după săptămâni de post, de rugăciune...de așteptare...

Am ajuns prin Cruce, adică prin *renunțarea la noi înșine*...pentru *a simți* și *a pătrunde* bucuria care vine din curățirea de patimi.

De aceea bucuria noastră e plină de *dureri curățitoare*. Sau e *umplere de bucurie sfântă* după zile de încordare ascetică, de luptă cu *neputințele* și *limitele noastre*.

După cum știm: nu *puține*...

...Și am ajuns, iată, să strigăm plini de bucurie...să mărturisim *cu bucurie*...că Hristos e *viu*, mereu viu...și ne înviază pe noi din moarte, din tristețe, din deznădejde!

Căci piatra grea, mare, pusă *pe mormânt*...e perspectiva vieții pământești care *nu se termină* cu veșnicia.

E *o scufundare în disperare*...

Căci cum să te bucuri *cu adevărat*...dacă crezi că *la sfârșitul* vieții tale...te scufunzi *în neant*...și nu mai rămâne *nimic* din tine?

Cum *să te bucuri*...dacă tu dispari *definitiv*?

Ce înseamnă *posteritate* pentru cineva care nu crede în *nemurirea sufletului* și în *învierea din morți*?

E o posteritate *lamentabilă*: averea și mormântul lui sunt tot *ce mai rămâne* după el...

Însă...această perspectivă *a necredinței* nu are nimic de-a face *cu realitatea*...*post-mortem*!

Moartea e *o ușă* spre viață, spre *viața veșnică*...

Numai că viața veșnică e *de două feluri*...și ea *continuă* cele două căi ale vieții de aici: *viața cu Dumnezeu* sau *viața trăită împotriva Lui*.

Nu există și *o a treia cale*...

...De aceea, ne spune *Sinaxarul* zilei: „pogorându-Se la Iad, [după moartea Sa trupească], Domnul *nu a înviat pe toți* câți erau acolo, ci numai pe cei care *au voit să creadă* în El; și sufletele Sfinților din veac, ținute *cu sila* de Iad, le-a slobozit [din tristețea Iadului] și a dăruit tuturor *putința să se urce la ceruri*" [Idem, p. 19].

Pentru că *mântuirea* e *relație*, e *deschidere*, e *iubire* pentru Domnul...și nu *act în forță*!

Iar Raiul *cel deschis* astăzi de Domnul pentru întreaga umanitate...este *opțiunea validă*, alegerea *normală* a omului...pentru că omul e creat de Dumnezeu *spre viață* și *spre bucurie veșnică* și nu spre *chin*, nu pentru *nefericire* și *tristețe*...

Lucru *reconfirmat continuu* de Domnul în Scriptură, în monumentele Tradiției și în viața Bisericii...pentru că El ne cheamă *la bucurie*.

Căci cu îndemnul *la bucurie* le-a întâmpinat pe Sfintele Femei Mironosițe [Mat. 28, 9] după Învierea Sa din morți.

Cu îndemnul la *bucurie sfântă*, la bucuria întru curăție și întru ascultarea de Dumnezeu și nu la o bucurie *deșănțată*, lubrică...

Fiindcă după atâtea zile de post, de rugăciune, de nevoință...ai nevoie de o masă liniștită, bună, sățioasă, pentru ca *să te întremezi*, să te stabilizezi trupește...și nu de *îmbuibare*.

Pentru că trecerea de la post...la mâncarea de dulce se face *lin*, cu atenție...mai ales de la o anume vârstă...

Trebuie să simți lucrurile pe care creierul și trupul tău le vrea...și să te conformezi nevoilor lui *reale*...

Și astfel nu ajungi niciodată *la spital*...ci te umpli *de har*...

Pentru că și după ce vom mânca de dulce...trebuie să trăim *creștinește*, atent, cuvios...atâta timp cât *zilele pascale* abia acum *încep*...și nu acum *se termină*...

Adică să trăim ca fii ai luminii, ai păcii și ai dragostei. Ca fii ai Împărăției lui Dumnezeu.

Căci El ne-a scos și ne scoate continuu *din moartea păcatelor* și ne dă viață...*din viața Lui*.

Viață nemuritoare, viață plină de frumusețe și de pace...și nu ca *a lumii* [In. 14, 27]: zgomotoasă și avidă de senzații periferice.

...Și, tot în Sinaxar, ni se spune că Domnul *a urgentat* Învierea Sa [Penticostar, ed. BOR 1999, p. 20]!

Că El *S-a grăbit*...ca să *ne bucure*!

Căci de *vineri* până *duminică în zori*...nu sunt trei zile *întregi*...atâta timp cât Răstignirea a fost spre seară, vineri spre seară...iar duminică în zori...trupul Lui nu s-a mai găsit în mormânt...pentru că El *a înviat din morți ca un Biruitor*.

El S-a grăbit să ne dea *vestea bucuriei*, vestea cum că de aici încolo bucuria Bisericii *se va înveșnici*...va fi *veșnică*...pentru că nimic nu ne mai *obturează* fericirea decât...*păcatul*, depărtarea noastră de Dumnezeu și de semenii noștri.

...Și acesta a fost motivul pentru care am început Utrenia Învierii *afară*, în fața Bisericii și acolo, pentru toți, *am mărturisit* învierea Lui: pentru că toți au nevoie *de înviere*...pentru că toți au nevoie *de fericire*.

Toți *vom învia*...la învierea de obște...însă nu toți *ne vom bucura* la fel...

Ne vom bucura *pe măsura* râvnei și a dorinței noastre de mântuire, a faptelor noastre luminoase și pline de iubire.

Dar *vai* aceluia care *nu se va bucura* când Mirele va veni!

După cum, acum e *trist* tot cel care *nu se bucură* de Învierea Lui, care *nu trăiește* Învierea Lui ca pe *bucuria dătătoare de sens* și de *înțelepciune* pentru viața noastră.

Așadar, să ne apropiem cu toții, fraților și prietenilor, de *Masa cea purtătoare de Bucurie* a Sfântului altar...pentru ca *să ne împărtășim* cu Paștile nostru Cel Viu, cu Hristos, Dumnezeul slavei!

Să iertăm tuturor toate pentru Învierea Lui din morți [Idem, p. 24]!

Căci e zi de imensă bucurie, de prăznuire preafrumoasă și nimic nu trebuie *să întunece* bucuria noastră.

Hristos a înviat!...și ne-a dăruit nouă *bucurie nesfârșită*. Amin!

*

Aceasta este *o ediție online gratuită*...
și ea nu poate fi *publicată* și
comercializată fără *acordul direct*
al autorului,
Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș.

Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș

© Teologie pentru azi